

Chce z nás Bůh mít fanatiky?

(Krnov, 2.7.2023)

I.čtení: I. kniha Mojžíšova 22,1-17

II.čtení: epištola Římanům 12,1-2

Určitě jste slyšeli nebo četli o palestinských rodičích, kteří učí své děti vyrábět bomby a organizovat sebevražedné útoky. Anebo o svědcích Jehovových, kteří odmítli transfúzi pro své těžce nemocné dítě s odkazem na Boží zákon, který to prý nepovoluje. Z historie možná víte o dětské křížové výpravě do svaté země, která někdy ve 13. století prošla Evropou, přičemž většina jejích účastníků (poslaných na cestu rodiči) zažila velké utrpení a mnoho se jich nikdy nevrátilo zpátky domů. Když se na tyto případy díváme dnes, kroutíme asi hlavou a říkáme si: fanatici, kteří se nezastavili ani před ublížením vlastním dětem.

Ale zkuste se podívat na přečtený příběh Abrahamův! Nevypadá to podobně???

Byl Abraham fanatik?

Ten příběh je zvlášť pro rodiče čtením těžkého kalibru. Bůh přikáže otci, aby vzal svého jediného syna, zapíchnul ho a spálil na jakémsi kopci jen tak pro potěšení Všemohoucího. Jsou lidé, kteří se při čtení toho příběhu děsí a nikdy už s takovým krvelačným Bohem nechtějí mít nic společného...

Jak mu máme rozumět? Chtěl Pán Bůh, který se nám ukazuje jako laskavý, který se v Pánu Ježíši Kristu představuje jako milující Otec, opravdu zavraždit malého klučinu, důvěřujícího svému tatínkovi? Nebo je za tím příběhem ještě něco jiného?

Na úvod si dovolím předeslat, že pokud by někdo na světě měl mít nárok na život nebo smrt kohokoli z lidí, pak by to byl Bůh – Stvořitel, Dárce života. On jediný dokáže život dát, on JEDINÝ má právo si jej vyžádat zpět. Tomu věřím.

Ale udělal to? Anebo – dělá to? Žádá od člověka něco takového?

Podívejme se do toho příběhu:

Abrahám šel po celý svůj život za Hospodinovým hlasem, s vírou v zaslíbení – že bude mít potomka a z něj vyroste veliký národ. Nikdy jej Hospodin nezklamal, vždycky dodržel, co slíbil, a nakonec i ten syn se narodil ve chvíli, kdy Abraham začal pochybovat a jeho manželka Sára ztratila víru úplně. Teď synka pipalají, protože mají jediného – jedináčci starších rodičů bývají nejrozmazlovanější.

Příběh se odehrává v době, kdy byly lidské oběti ještě poměrně běžné, dokonce nebyly neobvyklé případy, kdy rodiče obětovali své vlastní dítě, aby získali zvláštní přízeň božstev (zmínky o tom najdeme i ve starém zákoně, tedy jako něco, co se provádějí okolní pronárody). Je třeba říci, že Hospodin jakékoli takové praktiky vždy odmítal a později v Zákoně přísně zapověděl. Ale to Abraham ještě neví, nebo to nemá písemně, jako to máme my.

Přesto ovšem jednoho dne Bůh žádá Izákův život. A Abraham jde jako robot a dělá všechno, co mu bylo přikázáno. Dokonce když se ho synek s dětskou zvědavostí ptá, kde vezmou obětní zvíře, ještě ho ujišťuje, že Hospodin si beránka vždycky najde; neřekne mu ovšem, že už si ho i našel a vybral...

Právě ta odevzdanost Abrahamova je tady podivná – ta možná probouzí ten pocit, že Abraham byl fanatik, který slepě vykonával všechno, co mu jeho Bůh přikázal, a to bez ohledu na lidi kolem.

Zamysleme se ovšem nad věcí hlouběji – někteří vykladači tvrdí, že Abraham věděl stoprocentně, že se Izákovi nic nestane. Vyvozují to z jeho rozloučení se sluhy – „...my se vrátíme...“ říká. Taky vlastně s jistotou předpověděl, že Bůh si najde obětního beránka – přesně jak se později i stalo.

Příběh o obětování Izáka má jednu velmi hlubokou, symbolickou rovinu, ve které se můžou najít všichni rodiče: v životě každého otce a každé matky nastává chvíle, kdy se musí nějakým způsobem odpoutat od svého dítěte. Možná právě to je nejtěžší okamžik rodičovství – když člověk má vypustit malé ptáče do světa. Musí se smířit s tím, že už dál není poručíkem svého dítěte, že miminko vyrostlo a že mu musí dát jeho vlastní prostor; že mu musí uvolnit ruce, aby mohlo samo za sebe bojovat o naplnění svého života. Teprve v tuto chvíli se definitivně přestříhne neviditelná pupeční šňůra, která k sobě poutá rodiče a dítě.

A pokud tu šňůru člověk odmítne přestříhnout, nepovede to k dobrému – z dítěte se buď stane nesamostatný jedinec, doživotně závislý na svých rodičích a zcela ztracený ve chvíli, kdy rodiče odejdou,

anebo se ta šňůra bude napínat, až se jednou přetrhne, možná za dramatických okolností, a nikdy už se nepodaří vztah znovu obnovit.

Právě toto můžeme vidět pod povrchem toho vyprávění o Abrahamově obětování Izáka – rodič odevzdává své dítě Bohu, se vším všudy, se všemi svými nároky a požadavky. Izák přestává být nástrojem Abrahamovy seberealizace, ale vydává se na vlastní cestu s Hospodinem. Bůh už přestává být jen Bohem jeho otce, ale stává se jeho vlastním.

A tak každý rodič musí jednoho dne udělat tlustou čáru za dětstvím svých dětí a svěřit je Bohu ve víře, že Bůh sám je dál povede a že jednoho dne se děti zase vrátí domů, i když už v jiné roli.

Ten příběh z knihy Genesis se odehrává na sklonku Abrahamova života, poté, co Abraham zažil mnohokrát, že Bůh plní své slovo a že mu může důvěřovat. A on mu skutečně věří – asi nevěděl jak Bůh splní zaslíbení tentokrát, ale byl přesvědčen, že Izákovi nijak neublíží. Možná čekal do poslední chvíle, až to Bůh zastaví, možná počítal, že Hospodin může Izáka třeba i vzkřísit z mrtvých.

Taková důvěra vzniká jen po mnoha letech vzájemného vztahu, oťukávání, prožití dobrého i zlého. Jen opakovaná dobrá zkušenost vás ujistí, že se můžete opřít o toho druhého, že se na něj můžete spolehnout.

A snad to potvrdíte vy, kteří už po mnoho let žijete s Bohem a věříte Mu – že na Boha se dá spolehnout.

Abraham se nezklamal – Hospodin mu skutečně zabránil syna zabít. Bůh nechtěl doopravdy smrt nadějněho mládence.

Čteme o tom, že Hospodin chtěl Abrahama vyzkoušet, že to vlastně celé zinscenoval, aby se přesvědčil o jeho důvěře. Čteme to hned na začátku, autor textu nás na to hned upozorňuje, abychom se příliš nebáli, ale stejně se člověk bojí – co když se Hospodin přece jen rozmyslel, co když ho Abraham nějak rozlobil, co kdyby ho nechal dotáhnout obět' až do konce? Co kdyby Abrahama dusil tak dlouho, až by se z toho chudák praotec zbláznil?

Byla tu taková možnost?

Teoreticky ano, možností je skoro nekonečně mnoho.

Ale ten, kdo věří Pánu Bohu, ví, že Pán Bůh není pokušitel, který chce člověka zlomit. Nezkouší si, co vydrží, spíše ho pozvolna vyučuje a zoceluje. Máme zaslíbeno, že nás Pán Bůh nevydá do těžší zkoušky, než jsme schopni unést, a že se zkouškou vždy připraví východisko – jako Abrahamovi toho beránka v křoví...

Takže – byl Abraham fanatik nebo ne?

Podle toho, jak se to vezme:

Jestliže to znamená nekritický následovník jakési ideologie, pak ne. Vždyť víme, jak se hádal s Bohem o Sodomu a Gomoru a smlouval o deset spravedlivých, po kterých mu vlastně vůbec nic nebylo...

Jestliže by bylo myšleno, že věřil Pánu Bohu a jeho slibům třeba i tváří v tvář smrti, pak ano. Abraham věřil, že Pán Bůh nikdy nebude chtít nic zlého – protože si to svou dlouholetou zkušeností prověřil. Proto se dokázal svěřit do Jeho rukou.

Bůh nechce lidské oběti, natožpak oběti malých dětí. Jediné dítě, které obětoval, byl jeho vlastní Syn – Ježíš Kristus, a nebylo to jen tak pro potěšení, ale na vykoupení, za nápravu toho, co lidé pokazili. Bible jasně svědčí o tom, že Bůh nemá rád nesmyslné oběti.

Ale přece jen je jedna obět', kterou máme konat a dávat – podle Boží vůle – četli jsme o ní z epistolý Římanům:

Pavel tam ovšem nevolá po lidských obětech, a rozhodně ne po obětování druhých lidí, ať už dětí, manželek nebo přátel. Pavel ukazuje, že jediný, koho máme dávat v obět', jsme my sami. Dát se v obět' službě a lásce k bližním a Bohu.

To je jediná pravá a nefanatická služba Bohu...

Pane Bože,

Děkujeme Ti, že po nás nežádáš nesmyslné oběti. Děkujeme Ti, že miluješ nás i naše potomky. Děkujeme Ti, že jsme všichni Tvoje děti.

Prosíme Tě, upevni naši víru. Dej, ať umíme v každé situaci spoléhat plně na Tebe, na Tvou lásku a Tvé milosrdenství. Dej, ať také sami sebe vydáváme do služby Tvé lásky a Tvé Pravdy.

odpočinutí a zklidnění.

Dej, Pane, ať my i ostatní lidé kolem nás, chápeme význam této Tvé nabídky a ať ji všichni přijmeme a využijeme. AMEN!